

תוכן עניינים

3.....	תקציר	
4.....	1. מבוא: רקע תיאורטי	
4.....	1.1 קשר הורה ילד – סגנון הורות	
5.....	1.2 שימוש הורים באינטרנט	
6.....	1.3 התמכרות לאינטרנט	
8.....	1.4 השפעת האינטרנט על הקשר בין ההורה לילד	
10.....	2. שיטה	
10.....	2.1 אוכלוסיית המחקר	
10.....	2.2 כלי המחקר	
11.....	2.3 מערך המחקר	
12.....	2.4 מהימנות המחקר	
13.....	3. תוצאות	
14.....	3.1 סגנון הורות סמכותני והתמכרות לאינטרנט	
14.....	3.2 סגנון הורות סמכותי והתמכרות לאינטרנט	
16.....	4. דיון מסקנות והמלצות	
19.....	ביבליוגרפיה	
22.....	נספחים	

1. מבוא: רקע תיאורטי

1.1 קשר הורה ילד – סגנון הורות

תפקידם של ההורים בכל מקום ובכל זמן הוא לגדל ולחנך את הילדים ולהכין אותם לתפקידם בחיים הבוגרים – כבני אדם אותנטיים, אוטונומיים, עצמאים ואחראים. אחת ההגדרות המוכרות לתפקיד ההורי היא: 'תפקידם של הורים לצמצם סיכונים ולהגדיל סיכויים' (גלאון וכהן, 2012).

במסגרת הסכמתם של חוקרים לגבי הקשר שבין תפקוד הילד לבין הורות, נידונה במחקרים כבר מאמצע המאה העשרים השפעתה המכרעת של התנהגות ההורה על התפתחות הילד (Sears, 1957). חוקרים שהשתייכו לפרספקטיבות תיאורטיות שונות, התמקדו בתהליכים שונים, במיוחד אפקטיביים או אינסטרומנטליים, בהם התרחשה השפעה של ההורים על ילדיהם. החלה להתפתח מדידתם של סגנונות הורות דרך השימוש במימדים, בהם קבלה/דחיה, ושליטה/כניעה; חום/עוינות, ומעורבות/ריחוק והבעת אהבה/הבעת עוינות ו שליטה/נתינת עצמאות (Schaefer, 1959).

עם התפתחות המחקר התפתחה ההכרה בחשיבות שראוי לייחס גם לעמדות הורים, בנוסף להתנהגויות עצמן. ובהתייחס לחשיבותן היתרה של העמדות, אותר הקושי ללמוד אודותיהן מבלי למדוד התנהגויות (Darling & Steinberg, 1993). לטענתם של דרלינג וסטיינברג (Darling & Steinberg, 1993), למרות ההכרה שהתפתחה לגבי החשיבות המחקרית שיש לייחס הן להתנהגות ההורה והן לעמדותיו ומטרותיו, הורגש חיסרון בקיומה של טיפולוגיה הורית אשר תכלול התייחסות של תהליכים אינסטרומנטליים ואפקטיביים. המודל התיאורטי של באומרינד (Baumrind, 1966), מילא חסר זה, תוך הכנסתם של משתנים אלה להמשגה משותפת של סגנון הורות. בעשותו כך, היווה מודל זה שינוי משמעותי בתחום מחקרי סגנונות הורות.

קיימים סגנונות או טיפוסים שונים של הורות (Baumrind, 1991) כמו הסגנון הסמכותני (Authoritarian), הסמכותי-דמוקרטי (Authoritative) והסגנון המתירני (Permissive) (Deleavey, 2009).

הורים בעלי סגנון **סמכותי-דמוקרטי** הם חמים, קשובים, מעורבים, מגיבים, סבלניים וסובלניים לצרכי ילדיהם תוך שמירה על מסגרת ושליטה. סגנון הורות זה סייע בידי ילדים ומתבגרים לפתח יכולת אינסטרומנטלית -

עצמאות אחראית, שיתוף פעולה עם מבוגרים וחברים, בגרות פסיכו-חברתית והצלחה אקדמית המאופיינת באיזון בין צרכים אינדיבידואליים ומחויבויות חברתיות (Berk, 2003).

בסגנון סמכותני של הורות מייחסים לעיתים קרובות חשיבות רבה יותר לצרכי ההורים מאשר לצרכי הילדים (Deleavey, 2009). סגנון הורות זה מיישם כוח וענישה כאמצעי משמעת כדי לגרום לילדים לציית ואינו מעניק להם אוטונומיה (Berk, 2003). ילדים שהתפתחו בהשפעת סגנון זה נמצאים בסיכון לפיתוח סימפטומים מופנמים כמו הערכה עצמית נמוכה, צייתנות חברתית, יעילות עצמית נמוכה ואוטונומיה מופחתת (מסרי, 2009).

בסגנון מתירני מגלים ההורים סובלנות רבה כלפי התנהגות הילד, מפגינים הרבה חום ואהבה ומקבלים כמעט כל התנהגות של ילדם. עם זאת, הם נכשלים בהצבת גבולות ובהגדרת כללים ברורים להתנהגות הולמת. הורים אלה אינם נוהגים להטיל עונשים על ילדיהם ומשתדלים להימנע מקונפליקטים. במקום להציג דרישות הם מרשים לילדיהם לעשות כרצונם. ילדים של הורים מתירניים מראים רמות גבוהות של ערך עצמי אך רמה נמוכה יחסית של בגרות, שליטה בדחפים, אחריות חברתית והישגיות (Keshavarz & Baharudin, 2009).

1.2 שימוש הורים באינטרנט

רשת האינטרנט כבר מזמן הפכה לחלק בלתי נפרד ממארג החיים היומיומי. היא מסייעת להורים לנהל טוב יותר את החיים בתפקודיהם השונים כהורים, חברים, עמיתים, צרכנים, או בליינים. הרשת תורמת לשיפור החיים המשפחתיים ולטיפול בבריאות הילדים הרשת מספקת מידע בלתי מוגבל בתחומי הבריאות, הטיפול והחינוך בדרך נוחה, מהירה ופרטית. ככזו, היא מייצרת הזדמנויות לקבל החלטות מושכלות ויכולה למלא תפקיד פעיל בגידול ילדים (Porter & Edirippulige, 2007).

היא מייצרת קהילות וירטואליות של הורים המחפשים מקור לתמיכה רגשית-חברתית, בעיקר בנושאים כמו תסכולים ודחק הנובעים מהריון וטיפול בילדים. קבוצות תמיכה המיועדות לאימהות טריות ולהורים המתעניינים בתחום הבריאות, מתפתחות בקצב המהיר ביותר מבין כל קבוצות התמיכה האחרות להורים ברשת (Thoren, Metzger, Bühner & Garten, 2013).

כך, ממלא האינטרנט את הצורך האנושי ביצירת קשרים חברתיים. חברים בקבוצות סגורות או פורומים יעודים תופסים אותם כמקור לסיפוק צרכים פסיכולוגיים (שיקוף, אידיאליזציה, חלוקה) וזאת לאור תחושת השיתוף